

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-főház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttérli oszkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Humánizmus a jogszolgáltatásban.

Kolozsvár, aug. 2.

A jelen kor humanistikusság szelleme olyan téren is kezd hódítani, a melyeket mindekkor rendszeresen elzártak a humanizmus követelményei elől.

Csak a napokban adták hírül a lapok azt, hogy a magyar kormány a most elkészített polgári perrendtartás, illetőleg a végrehajtásról szóló törvénybe egy szakaszt vett be, a mely azt tartalmazza, hogy ezentúl a hitelezők követeléseit az adósok legszükségesebb butorait lefoglalni és elárverezni nem lehet.

Egynémelyik lap kísérté ugyan némi kommentárral az igazságügyi kormányzat ezt a kezdeményezését, de egyáltalán nem foglalkoztak azzal érdeme szerint és nem méltatták annak nagy fontosságát.

Pedig ez a rendelkezés nagyon is megérdemli, hogy azzal komolyan foglalkozzunk s egyben méltányoljuk a kormányzat ebben megnyilatkozó nemes intenczióját, melyben a humanizmus tétőfoglalása jut kifejezésre.

A kik ismerik a viszonyokat s figyelemmel kísérték az egymást nyomon követő végrehajtási eseteket, azoknak volt alkalmuk tapasztalni azt, hogy holmi csekély adósságokért igen sok szegény embernek az utolsó butor-darabját is potom árért árverezték el. A legtöbb esetben annyira sem folyt be az árverés, a menyinyi a végrehajtási költségeket fedezze.

Természetes, hogy a hitelezőnek a legtöbbszőr az árverés után is az egész követelése fennmaradt. Tehát sem a hitelező nem jutott kielégítéshez ezen a réven, sem az adós nem menekült meg a tartóztatástól, dacára annak, hogy összes értékesíthető portékáját elvonták a tulajdonából, s így megfosztották a tulajdonától a nélkül, hogy az adósságtól megszabadult volna.

Ilyen körülmények között csak helyeselhető az igazságügyi kormányzat most említett rendelkezése, a mely egy olyan lehetetlen helyzetet akar szüntetni, a mely már eddig is csak kárt okozott úgy az adósnak, mint a hitelezőnek.

Igaz, hogy ez a rendelkezés lát-szólag csak az adósnak válik előnyére, tehát a társadalomnak csak egy osztályát veszi védelmébe, így hát az a másik osztály jogsérelmet fedezhet

fel benne. Ez a másik osztály tehát aligha fogja hozsánnával üdvözölni a kormány kezdeményezését.

Amde általános emberi szempontból mi feltétlenül helyeseljük ezt az intézkedést, mert ha arról van szó, hogy a törvény oltalma alá helyezzünk valamely társadalmi érdeksortot, akkor tán még is csak arra kell gondolnunk, hogy oltalomban azok részesedjenek, a kik üldözöttek.

Azt pedig mindenki tudja, hogy az üldözö a hitelező, az üldözött pedig az adós. Már most, ha arról van szó, hogy védelmet nyújtsunk valakinek, úgy az csak az lehet, a kia védelemre rászorul, tehát jelen esetben az adós.

Mondhatják ugyan, hogy a törvénynek módot kell nyújtani arra, hogy a hitelező is hozzá jusson a pénzhez.

És nekik is igazuk van, mert a kihitelezett pénzhez való jutást a törvénynek elő kell segíteni.

Amde a tények a mellett bizonyítanak, hogy a hitelező, ha nem is jut mindig a pénzéhez, nem megy tönkre, ám a legtöbb adós, a kinek nincs egyebe csekély házi butorainál, ha ezeket tőle elszedik, akkor feltétlenül a tönk szélére jut.

Már pedig a humanizmus elve az, hogy inkább veszítsen valaki valamit, mint egy más valaki mindent. Mert egy rendezett jogállamban egyáltalán nem foglalhat helyet az, hogy a tönkrement emberek kontingense a törvény eszközeinek felhasználásának műveltségé.

A jogállamnak gondoskodni kell olyan törvényekről, a melyek meggátolják a tönkrement existenciák elszaporodását. Védelmet kell tehát nyújtani azok számára, a kik ily uton, tehát kizsárvégrehajtással fosztanak meg a megélhetés feltételeitől.

A hitelezőknek is módjukban áll segíteni magukon azzal, ha a kölcsön nyújtásban nagyobb óvatossággal járnak el, a mire az a tudat csakhamar rászoktatja, ha tartaniok lehet attól, hogy adósaik hirtokában levő némely értéktárgyakat nem vonhatják el az adósaiktól.

Mi általános emberi szempontból csak üdvözöljük az igazságügyi kormány kezdeményezését, mert meg vagyunk győződve arról, hogy ezzel csak használ úgy a társadalom egyik jelentékeny osztályának, de közvetve a társadalom is érezni fogja ennek az előnyeit.

Politikai hírek.

Apponyi gróf a békekonferencián. Budapesti vett értesülés szerint Párisban hétfőn kezdődött meg az interparlamentáris konferencia ezidei tanácskozása. Az interparlamentáris konferencia magyar csoportja elnöke, Apponyi Albert grófnak jutott a földat, hogy az agitáció eszközeinek kibővítésére tegyen javaslatot és indítványozza a béke ügyének a teljes sajtó megalkitását más államokra nézve is úgy, a mint az Magyarországon éppen az Apponyi Alhert gróf indítványára megtörtént.

Apponyi grófnak ez alkalommal tartott fényes beszéde egészen elragadta a hallgatóságot. Azok az igazságok, melyeket a mai parlamentáriszmusról, a hazaszeretetről s a sajtónak a béke szolgálatába való bevonásáról mondott, tapsokra ragadták a nemzetek jelenvolt képviselőit. Gróf Apponyi Alherté az érdem, hogy a magyar nemzet oly előkelő helyet foglal el ezen az előkelő nemzetközi gyűlésen, mely a legnemesebb ideát, a világbéke megalkotását szolgálja.

Börzeadó. Tegnap vagyis aug. 1-én lépett életbe Budapesten a börzeadó, melyet oly sok éven át sürgetett a közvélemény. A jövedelem, melyre ebből az új adónemből számítani lehet, jó darabig még minimális lesz, eleinte már azért is, mert a mai napig kötött, későbbi szállításra kötött ütleletek nem esnek megadózottat alá. Ez azonban nem baj. Mint mindennek, a mostani üzlettelenségnek is vége fog egyszer szakadni és ha majd ismét föllendül az üzlet, ha javulnak az általános gazdasági viszonyok, a közönség nem lesz oly tartózkodó, mint most, akkor a börzeadó is fog jobb jövedelmet hozni. Eredetileg úgy tervezték a börzeadó fizetésének módját, hogy bélyeggel röjkék le minden egyes kötés után. Minthogy azonban a börzei lebonyolítás, illetőleg leszámolás a gró és pénz áregyesület leszámoló irodája útján történik, a börzeadót is ugyanazon az uton egyenesen az állampénztárnál fogják fizetni, még pedig készpénzben. A börzeadót tehát a leszámoló irodánál fizetik le s a leszámoló iroda köteles az adót minden hónapban két héttel a havi zárlat után az állampénztárba beszolgáltatni.

A béke műve.

Kolozsvár, aug. 2.

Sajátságos összejatszása a véletlennek, hogy ugyanakkor, a mikor Párisban a világ sajtó képviselői a béke művének megépítésén munkálkodnak, ugyanakkor egy anarkista golyójától leterítve fekszik a ravatalon egy koronás fő.

Ez a kontraszt úgy látszik nem hangolja le a béke érdekében fáradozó férfiak kedvét, s a konferencia programmszerűleg végzi a maga dolgát.

jas háziasszony vacsorához hívta őket és az egyszerű estebéd mellől megtudta a Mezei család, hogy a huszár pár napig vendégük lesz, míg a legénység is kipihen magát.

A legénység kipihente magát rég, el is lettek bocsátva otthonukba, de Forrai még mindig szívesen látott vendége volt a Mezei háznak, habár minden nap készült atyát meglátogatni, ki őt gyöngékedéséről értesítette. Valahányszor a virágzedésnél segített Margitnak, mindig még egy nappal megnyújtotta tartózkodásának idejét.

Most is ott vannak újra a virágok között.

Ajuk néma, csak szemek beszélnek. Az a két szempár pedig azt látszik mondani, hogy ő a földilétnek egyetlen igaz élvezetét, az első szerelmet fölálalták egymásban. Végre Forrai tőri meg a csendet.

— Margit, kőlénye tele van már, jöj-jön rendezzük el a csokrot amott a borostyán lugosban.

— Tehát csakugyan elutazik holnap? — El kell utaznom, atyám már több levélben írja, hogy gyöngékedik és én olyan rossz fia vagyok, hogy még eddig nem siettem látogatására. Valami fogva tart itt.

— Tehát fogolynak érzi magát, akkor inkább utazzék még ma, szolt Margit szemlesítve.

A kis leány ártatlan szavai boldog mosolyt csaltak Forrainak szép férfias barna arcára és Margit kezét ajkához emelve szolt:

— Margit, holnap ugys elutazom, ad-jon nekem egy rózsabimbót emléke, egy olyat, milyent az első találkozásunkkor kikapott a kezemből.

— És ön, mit ad érte cserébe? sugta Margit, kezét nem vonva vissza.

Mindjárt az első napon a magyar delegátusok egyikének Apponyi Albert grófnak jutott a szerencse, hogy talpraesetten rámutathatott annak okára, hogy a békemozgalom — noha a héke eszmájének egy ütőre való megvalósulását senki sem várhatja és remélheti, — mért maradt mindedig az elméleti óhajások terén. Mért történhet az, hogy fűzkerdezhől, hatalmi vágyból nemcsak ellenmondás nélkül lehet belekergetni a népeket háboruba, hanem azok még lelkesült, rájongó követelői is lesznek a háborúak.

Apponyi gróf azt hiszi, hogy ez azért történik, mert a népekben nem éret meg a béke szükségességének, a háborúzás mindenképpen való végzettségének és rontásának tudata.

Nevelni kell a népeket békére, s akkor a béke szükségének tudatától áthatott népek fognak olyan nyomást gyakorolni a kormányra, hogy a háboru vitele a legtöbb esetben lehetetlenné válik. Ezért tartja szükségesnek, hogy a sajtót szövetségbe vonja, mert a sajtó terjesztheti legjobban, ha következetesen terjeszti, a béke eszmáját.

A népek akaratát pedig a parlamenteknek volna hivatásuk kifejezésre juttatni. De a parlamentek most nem teszik azt. Kemény kritikával sújja a miatt az egész mai parlamentáriszmust Apponyi gróf. Rámutatott arra, hogy a parlamentek nem a népakarat képviselői s ezért nincs meg föllépésüknek kellő tekintélye.

Ki ennek az oka? Apponyi gróf nagyon jól tudja, s volt sok keserű alkalma ezt magának a magyar parlamentnek is megmondani. Csak a politikailag jobban nevelt nép regenerálhatja a parlamenteket, melyek általában, mint azt Franciaországban, Olaszországban, szép hazánkban, de az alkotmányosságra oly büszke Angolországban is látjuk érdekszövetkezetekké, s a végrehajtó hatalom megvársától szolgálva alacsonyodtak le.

A magyar sajtóra is e tekintetben ez a nagy kötelesség hárul, hogy Apponyi beszédének nyomdokain haladva feltartóztassa a romlás áramlatát, s éber őre legyen a politikai erkölcsöknek is.

— f.

Az olasz király meggyilkolása.

A tenetis.

Monza városban az összes üzletek zárva vannak a nemzeti gyász miatt. Egy zászlóal lovasság megszállotta a várost. Tegnap este család tanács volt, melyen a miniszterek is részt vettek. A családi tanács híre szerint elhatározta, hogy a holttestet elviszik Romába és a Pantheonban teszik örök nyugalomra.

Véglegesen azonban a temetést illetőleg még nem történt rendelkezés. Várják

— Szívetem, ha elfogadja. Nős, ön hallgat? Szóljon az égre kérem, elfogadja a szívetem addig, míg atyámtól ide visszatérve felajánlhatom nevémet, kérvé ezt a drága kis kezét, mely arra van hivatva, hogy sorom felett rendelkezék. Mondja megengedi, hogy szállítótl megkérjem ma és mint boldog főlegénye távozzam, s majd atyámmal együtt jöjjünk látogatásukra.

Margit néma maradt. Szép szöke fejt lehajta egy köny gördült a kőtenyében szétszort virágokra.

— Ön sir? talán megsértettem, kérdé Forrai, kezét csokokkal halmozva el.

— Igen boldog vagyok Ernő, boldogságot félttem és ezért sírok.

— Oh! aranyos gyermek! Szeretlek! Imádlak!

Ne feledd, hogy csak a halál szakíthat el tőled, szerelmem csak szíveimmel együtt enyészhetik el.

Margit madonna arcát dicsfényként öveztek a lemenő nap utolsó sugarai, átszűrődve az orgona levelei között, úgy nézett ki, mint a szelídség eszményképe. Forrai nem birt tovább ellentánni anyai bájának, koblére vonta a kis leányt, őt heti ösmeretségük óta az első csókot lehelté imádoztja eper ajkaira.

Tehát szolhatok a papának? Igen, volt az egyszerű válasz, mely egy egész élet boldogságot foglalt magába.

Más nap Margit és Forrai az öreg harczos elé állottak és megtörtént az ünnepélyes megkérés, a mit az öreg harczos már előre látott. Ha a feleségem is úgy akarja, a mint ősem uram és Margit is, én beleegyezem.

Annycit azonban mondhatok, hogy egy erős szívet hódított meg és az esetre, a mitől Isten óvjon, de ha újra fegyvert kell

Viktor Emanuel király megérkezését, a mikor is Umberto király végrendeletét felnyitják. Feltéve, hogy abban különös rendelkezések nincsenek: a holttestet szombaton Romába szállítják és ott temetik el a Pantheonban.

A gyilkos.

Milano, aug. 1.

Itália és Amerika több városából adatokat jelentenek Bresci előéletére vonatkozólag. Ezekből az adatokból összeesküvésre lehet következtetni. — Azok az értesülések azonban, a melyeket a kormány kapott Brescire és a vele kapcsolatos összeesküvésre vonatkozólag, igen regényes színekben vannak szerkesztve. Ha tény az összeesküvés, akkor az csak a legutóbbi napokban Pratóban, vagy Milánóban keletkezhetett.

Hogy minő eszközökkel dolgozik a felfogató párt, erre vonatkozólag szolgáljon a következő adalék:

A „La Brianza” szocialista lap hetelek óta ismeretlen czélra gyűjtött. Az adakozások a következő czimekre folytak be:

„Társak között”: Azt akarjuk, hogy a zsinórozott távozók Monzából, 30 czentimes.

„Fehértörő”: El Monzából a medaillonos emberrel, 10 czentimes.

A gyilkost éjszaka Milánóba vitték. Czinikusán nevetgél, eszik iszik, tréfálkozik és filozofál a király halálán.

A monzai rendőrség a következőket jelenti:

A tornaegyesületi teremnek egyik páholyában, a mely szemben van azzal a páhollyal, a hol a király ült, egy revolver találtak, melynek fogójába Carnot halála napjának dátuma volt bevésvé. A gyilkos revolverén el-lenben Erzsébet királyné meggyilkolásának napja van feltüntetve. A rendőrség ebből is azt következteti, hogy Umberto király meggyilkolása összeesküvés eredménye volt.

A bonczolás.

Róma, augusztus 1

Tegnap délután bonczolták fel a király holttestét Erba, Vercelli és Savio orvosok a milánói törvényszék két tagjának jelenlétében.

A bonczolás alkalmával konstataáltak, hogy a leg súlyosabb sebet az a golyó okozta, a mely a bal borda közelében behatolva a szív kamrárt átfúrta és halált okozott. A másik golyó szintén halált okozó volt, amely nyílen a bal kules csont felett hatolt a testbe és ott a nagy ütőeret megsértette és az izmokba beakadt. A harmadik golyó a jobb tüdőszárm alatt furodott be a sebbe. Mind a három golyó jobbról balra haladt előlről hátra. A vérzés oly erős volt, hogy a bon-

fogni, ügyes markotányosné lesz leányomból. Minden esetre kívánom, hogy ura atyát értesítse személyesen határozatáról és ha egészsége helyre áll, szerencsétlenség mindkettő szerény házamat. Akkor aztán meg fogjuk tartani az ünnepélyes eljegyzést.

Helyesen mondom e feleség? szólj hozzá. Igazad van öregem, tudod én nem szoktam soha ellenkezni veled, merl mindig belenyugodtam ésszerű határozataidba és most, midőn egyetlen gyermekünk sorsáról van szó, bizonyára nem fogsz tévedni. Gyertek keblemre gyermekeim, csókoljátok meg édes anyátokat és most apátokat is, szólt az öreg elvonva a szerető párt az anyai kebléről. Na de most mi következik? Csókoljátok meg egymást is előltünk, tudom hátunk meggett úgy is megtetteitek.

De anyus — semmi de, egy, kettő... Megengedi Margitkám? Margit pirulva nézett, hol anyjára, hol apjára. Ej vitéz uram, nem kell azt kérdezni.

Hát őcsém uram, még nem tudja, hogy legédesebb csak a lopott csók.

Ölelje át így ni, megfogja az állát: így, aztán ajkára egy csókot nyom: így. Brávó. Most menjetek a kerthe, a többi a ti dolgok.

Asszony, te meg gondoskodj utra való-ról Ernőnek, mert messze kell ám mennie. Korán reggel érékeny bucsut vett a mánakapár. Mezei atyailag megölelte Forrait, szolt: egy kéresem van hozzád kedves fiam. Keresd fel a kormányzót és mond meg neki, hogy ha csakugyan ránk tör a muszka, hát én egy fiut küldök magam helyett a te személyedben, mert én már harcz képtelen vagyok. Szerencsétlen nyomorék, a mint látod.

Isten vezéreljen! Isten veled Margit! szívem örökre a tied, csak a tied.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1900. Augusztus 2.

A szabadságharcos leánya.

A 48—49-iki szabadságharc ideje alatt egy szép nap alkonyt órái udvarának eper-fáktól beárnyékolott tornácán kényelmes kar-székben elhelyezkedve, pihente a kiállott farsadalmakat a csonka harczos. Megcsönki-tott lábának fájdalmát a kivírt győzelem kedves emléke látszott enyhíteni, mert arca mosolygott volt: mosolygott a közelmult emlékein és gyönyörködött serdülő szép leányában, ki a ház előtti rondoban gyomlálgatva, időnként egy szál virágot tett könyvébe. Ibolyát, rezedát, haragos rózsát, apjának kedvenc virágait, hogy majd csokorba kötve, asztalára tegye azokat.

— Margit! Már alkonyodik, jer légy segítségemre, mert vacsora ideje — szolita édesanyja az épület közepén levő nagy ajtóban megjelenve.

— Megyek, anyám, megyek, csak még egy ibolyát szakítok, meg ezt a rózsabimbót atyusnak.

Kis kőtenye két szegletét megfogva, gyorsan beakart térni a házhoz vezető kocsi-utba, midőn trombitaharsogás földhöz látszék szegezni piczi lábait, majd, mint felriadt özike egyszerre futásnak eredt, de a lépcső alján megállva, visszanezét a kapu felé, mely ősi szokás szerint mindig nyitva állt, vendégszeretőn fogadva a rajta belovagló dőlemez huszártisztet.

— A... atyám... egy huszár! .. — Sebaj, kis leányom! Menj elébe és fogadd.

A huszár lováról leugorva, a kis lány előtt termett s sarkantyuját összeverve, mondá:

— Forrai Ernő vagyok. Megengedi kis-asszony, hogy bekisérjem? Talán vízbe akarja tenni a szép virágokat kőtenyéből?

— Igen, vízbe, atyámnak szedtem — szolt Margit és míg bájos kék szemeit a huszárra emelte, félenként pillantva rá, addig remegő ujjai közül kisiklott a kőtenye két szöglete, összes tartalmát Forrai elé szórva.

— Oh, a virágaim! — mondá Margit, lázasan szedegető föl azokat, dacára a fiatalember tiltakozásának, ki maga akarta összegyűjteni.

És a mint szedte, utolsóán egy rózsabimbó került a kezébe.

— Mily remek bimbó! — szolt Forrai, szemeit Margiton feledve.

— Az atyámé, — szolt a kis leány és mintha feltette volna, utána nyult.

— Nem fosztom meg tőle, legyen nyugodt; egy ilyen rózsabimbót meg kell érdemelni. Menjünk, tegyük csak vízbe a virágokat, ha úgy tetszik, kedves kisasszony.

— De ha soká késnek a vízbetevéssel, mind elfonnyad — szolt tréfálkozólag a csonka harczos, kit csak most vett észre Forrai.

— Ezer bocsánat, urambátyám. Nem láttam a virágoktól.

— Sebaj, őcsémuram. Hej, boldog kor az, mikor az embert a virágok elvakítják. Tessék csak feljönni, mert én nem mehetek elébe. Csonka lábam kötve tart. Szaladj, Margitkám, jelentd anyádnak, hogy vendég érkezett.

Forrai az öreg harczos mellé telepedve igyekezett minden kérdésére híven referálni, míg szemei mindig azt az ajtót nézték, melyen Margit távozott. Kis idő múlva a nyá-

czolás alkalmával még mindig folyt a vér a sebekből.

A nagy bőség következtében a holttest már bomlásnak indult, daczára annak, hogy egy jéggel megtöltött alapzatra fektették. Az orvosok nem akarják addig a holttestet bebalzsamozni, míg az új király nem látta atyja holttestét.

Az orvosok mindenféle eszközt felhasználnak, hogy a holttestet megmentsék a feloszlástól. E czélból higanyoldatba mártott kendőkkel barkolták be és a holttest közelében hat, villamosság által hajtott szellőzőt állítottak fel.

Székely iparkiállítás.

— Utóhangok. —

Kolozsvár, aug. 2.

Tegnap este zárták be Marosvásárhelyt a székelyföldi ipar-termékek kiállítását. Ez a kiállítás, mint tudjuk, alkalmoszerű volt; összehozta és rendezte a székelyföldi iparkamara a Hegedüs Sándor ker. miniszter székelyföldi körútja alkalmából.

Létesíteni ezt a kiállítást, jeles gondolat volt, mert a miniszter is és más is egy csoportban szemlélhette azt, a mit a Székelyföld iparban és termékekben produkálni tud.

A székelyföldi ipar produktumainak nagy jelentősége, valamint az ipar és termelés fejlesztésének szükségessége adja a tollat kezünkbe, hogy a kiállítás bezárása után egyetmást még elmondjunk.

A kézmű és gyáripár Maros-Torda megyétől végig a legjobb uton van a haladás felé. Csak erőteljes lökést kell ezeknek adni s fejlődésük biztos leendő.

Hegedüs Sándor miniszter öles szeme meglátja, hol szükségessé a fejlesztéshez az állami erőt megadni és ha az egyéni iparkodás is hozzájárul, a hazai ipar és termelés pártolására irányuló hangulat bizonyára meg fogja teremteni a székely ipar jövőjét s elérheti azt, a mit a miniszter óhajt, hogy a székelyföldi nép a saját földjén találja fel boldogulása eszközeit.

Minden értékes volta mellett is egy nagy árnyoldala volt a székelyföldi kiállításnak. Sok czifra jöszög volt benne, a mit kitétek hivalkodásból, de a mit praktikus forgalom tárgyává tenni nem tudnak.

Az 1885-iki országos, valamint az 1896-iki milleniumi kiállítás alkalmával is az volt a baj, hogy a mit kiállítottak, abból hiába rendelt meg valaki egy tucsatot. Nem csak nem tudtak belőle a kiállított példánynál többet produkálni, de még nem is válasszoltak, ha valaki megrendelés szempontjából levélben tudakozódott.

A megnyitás idején a kiállítást meg szemlélve, az a gondolat merült fel, hogy szükségessé volna Budapest és a vidéki városok között legalább Kolozsvárt is a székelyföldi iparcikkekből állandó bazárt berendezni, hogy a közönség könnyebben hozzá juthasson a székelyföldi ipar-cikkeihez és az idegeneknek is alkalmuk legyen megismerni a székely ipar specialitásait.

E specialitások között első helyre tesszem a gr. Lázár Jenő műipartelepének produktumait. Csodaszépek azok a butorok és berendezési tárgyak, a melyek nagyszabású műhelyben készülnek. E műhely különben a legfejlettebb *iparművészeti szakiskola*. Izlés és forma tökélyt itt sajátíthat el az, a kinek talentuma van az iparművészetre. Egy művészi alkotás minden egyes ipartárgy, a mi innen kikerül. Ha a német császár látta volna, hogy anyára zavarba jön, hogy a Park-Clubb értekes berendezése mellett melyikst emelje ki? Gróf Lázár Jenő iparművészei tárgyainak minden darabján a *magyar ipar alkotó zsenialitása* domborodik ki.

Gr. Lázár Jenő hivatta van iskolát teremteni a magyar ipar művészetben. Csak az a kár, hogy elszigetelten dolgozik s alkot.

— Ne feledd hazádat, mit mondott Petőfi? „Szabadság szerelem.”

— Ha harczba kell menned Ernő, vigy magadnál, sugá Margit.

Forrat fel pattant lovára és a kapuból még egyszer vissza nézve, látta Margitot anyja karjaiba dőlvé.

— Isten velünk, kiáltá még egyszer. (Vég. köv.)

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részéről fordította: AMICA.

XXIV.

(Folytatás.)

(48)

„Ha ön egy jó uton hat vagy hét mérföldet gyalogol a friss légárammal az arcára, azt ön valószínűleg jó mozgásnak nevezi.

— Minden bizonnyal, volt a válasz.

— Vegyük egy olyan ladynak az esetét, a ki mondjuk minden heten két vagy három bálba megy el és ott szinte minden táncot végig tánczol; nem gondolja ön, hogy az a nő tett annyi mozgást, mint az a férfi, a ki gyalogolt?

Talán igen, de bizonyoz nem az a helyes egészséges mozgás. — Az a nő a bálterem romlott levegőjét szívja be és az éjszakából nappal csinál. Tehát azt gondolom, hogy az egészséges mozgást semmi sem közeletheti meg annyira, mint a teniszezés. — Ez az a nőknek, a mi kriket a fiuknak és férfiaknak.

— Teljesen osztom az ön véleményét, mondá Mercedes.

És Lady Laurayne, a mint a társalgást halgatta, azt mondta magában — Vajjon Blanka miről gondolkozik?

tásait csak kevés szerencsés tanulmányozhatja. A munka dicsőségét megosztja hűen a nemes gr. munkatársaival Nyírő József, Molnár József, Wass Pál, Fazakas Jenő szobrászok, Rácz Sándor, Koczó Kálmán, Nagy Samu, Bíró Béla asztalosok által készített műtárgyak a gróf csoportjában, a kiállításon az előállítások neveivel vannak közzéírva. E műipari tárgyakon kívül felett iparról tanuskodik Székesre iparosainak és gyárosainak kiállítása. Különösen remekelnek az iparosok faiparban.

E tekintetben különben a nemes versenyt felvette Marosvásárhely is és érdekes felemlíteni, hogy például a Meszticz épület és butorgyárából egy bécsi vállalkozó 1 frt 40 krért vette négyeszőg méterenkint a parkettet. Egy kolozsvári vevőnek a bécsi liferálta azután ugyanezt, négyeszőg méterenkint 2 frtért. Hiába! Az iparcikk nem ér pénzt, ha nem Bécsből való, ezt mi kolozsváriak így tudjuk. A kereskedők veriklik belénk. Hogy van életre valóság a székelyek között, azt Petelei Márton uram ügyessége bizonyítja. Évente 2—3 százezer szatyrot szállít Amerikába. Az ilyen eredmény tisztelést és elismerést érdemel, mert a kosár fonás körül százaknak ad foglalkozást olyan időben, midőn egyéb munka nincsen.

Hogy a székely alkotó erő iskolázatlanul is kitör és alakot ölt, bizonyítja Molnár Dani Makfalvi fazekas, ki iskolába soha sem járt s ki mégis olyan helyesen kiabázott bivalyokat, bikákat és medvéket formált agyagból, hogy bármelyik szobrász megirgylhetné.

A székely szövőipar fejlett voltát Kolozsvárt is, Budapestén is a kereskedésekben olesó és tartós szövetek hirdetik. E kiállításán Kézdi-Vásárhelyről, Székely-Keresztúrról (Pethő Istvánné), Rádu Maténé S.-Szt.-Györgyről és más iparműhelyekből igen tartós szöveteket állítottak ki.

A kiállítás egy egész külön székely szoba volt berendezve. A berendezés Lénárt Józsefné urnő buzgalma és munkássága révén jött a kiállításra. Magyaros község értelmese, dolgos népének dombor szövéssel előállított munkája meglepték a látogatókat.

Ezek a falusiak is úgy maguktól tanultak szepet alkotni, mint a hogy Molnár Dani bátyának a medvék szobrait készíti.

Egyik terítőbe ez van beszöve:

Én Ince Zsuzsa

a: Ferencné

Szütem Magyaró

1896 ba Májusba.

Egy másik terítőbe ezt szötte be a tulajdonosa:

Szabó Penso varta

maga számára

Nagyszo 1878

1-ő máius.

A munkát után itélve, kevés fejlesztéssel szép eredményt tudna produkálni e falu dolgos népe.

Lénártné, a tisztelőt asszony, a mint látszik, elkövet mindent s nem az ő hibája, ha egy-egy kiállítás dicsőségével befejeződik törekvésének eredménye.

Szemmel láttuk ezen a kiállításon, hogy a székely szövőtműnek a legelegánsabb ágyak felszerelésére is alkalmasak.

De a székelynek és magyarnak nemcsak ügyes termelőnek, hanem ügyes kereskedőnek is kellene lenni s tudni kellene a módját az izléses előállított tárgyak dívatáhozadásának is.

Ámde Ausztria vigéze leveszi a székely asszony fejéről a házi szőttes keszkenőt, elviszi Bécsbe s gyártanak belőle pár száz ezeret és fél árért adják, hogy tönkretehesék iparunkat.

A cukorgyártás körüli mizeriák leg-élénkebben bizonyítja azt, hogy Ausztrián-

nak mennyire ki vagyunk minden tekintetben szolgáltatva.

A cukor kilóját veszi a magyar közönség 50 krért. A marosvásárhelyi cukorgyár cukor-darát készíti, mely 99.1% cukrot tartalmaz. E darab élvezeti cizélokra teljesen alkalmas. E 1% századrészt el-küldik a darát osztrák finomító gyárba. Ott csinálnak belőle süveg-cukrot és koczka-cukrot. Ha mi a marosvásárhelyi gyártól megvásárolhatnók a cukor-darát, kerülne nekünk egy kiló a cukor-adóval együtt 28 krba. (Igy kerül 50 krba.) Ámde akkor az osztrák finomító gyárak mind megbuknának. Hogy ezek ne bukjanak meg, kártelt kötöttek a mi gyáraikkal s ezeknek a kötés idő tartama alatt nem szabad más cukrot eladni Magyarországon, csak finomítottat.

Franciaia, Német és Angolország évek óta az olesó cukor-darát használja. Anglia 12 frtért veszi tőlünk Marosvásárhelyről a cukor-darát, 2 frtba kerül Londonig a szállítás. Az állam ad visszatérítés (premium) ezimen 1 frt 40 kr. és így egy métermáza magyar cukor kerül az angolnak 12 frt 60 krba. Mi magyarok a magunk földjén termelt cukor m.-mászajáért 50 frtot adunk. Ezt is az osztráknak köszönhetjük, mert lomhán, gyáván tűrik, hogy még a cukrot is az osztrák tegye, moeskos, szőrös kezével a szánkba.

Miután magyar cukor gyáraink finomítva is előállítják a cukrot, bizony mondom, hogy nem méltó a *magyar nő* szép címére az a házi asszony, a ki osztrák cukorgyárnak veszi meg a készítményt.

Szemlélő.

Petőfi és Juliskája.

Kéri Gyula a Petőfi-Társaság elnökségének megbízásából bejárja most az országot, hogy összegyűjtsön minden relikviát följegyzést és emléket, ami Petőfi Sándorra vonatkozik. Gyűjtésének eddigi eredményéből érdekes részleteket közöl most a Magyar Szalon új füzetében. Érdekes a következő visszaemlékezés, melyet a költő bátyjának, Petőfi Istvánnak Váczon lakó özvegyétől hallott Kéri.

A hatvanas években — írja — ország-szerte terjedt el a vakhir, hogy Petőfi él; egy alkalommal együtt volt Petőfi Istvánné Szendrey Juliával a kertben. Beszélgetés közben Petőfi Istvánné kérte Juliát:

— Ugyan, Juliskám, mi is volt az ok, hogy másodszor is férjhez mentél? Hiszen lám, mégsem egészen bizonyos, hogy ő meghalt. Hátha váratlanul hazajön?

Szendrei Julia a kérdésre a következőket válaszolta:

— Én bizonyos vagyok abban, hogy Sándor meghalt. Ha azonban csoda történék, s mégis visszajőne, akkor csak két eset állhat elő. Ha beszélhetek vele, tudom hogy megbocsát, mert ő megérténé azt: miért mentem férjhez másodszor. De ha nem engedne szóhoz jutni, s nem mondhatnám meg neki az okot, akkor tudom; hogy — megölné.

Majd elmondta, hogy mikor férje halála hírére atyja házához visszatért, a pokol kinyitott, hogy valami szikrázó mondat jöjjön ki azokból; Hospicénának a megjegyzéseire mindenki mosolygott; de Blanka és Edit oly ügyetleneknek és tapintatosság nélkülieknek látszottak.

— Itt van; szerencsénlen leányom, — mondta izgatott hangon — eredj és keresd vele az uradat...

Egy más alkalommal Petőfi Istvánnak, ismét férjéről beszélgetve, ezeket mondta: — Ne gondold ám, hogy mi olyan

boldogok voltunk, mint azt Sándor a költeményeiben írta... Sándor hirtelen és lobbanékony természetű volt, én nyughatalan és ideges...

Aztán elmondta, hogy ő unatkozott Kol-tón s váltig bízta Petőfit: menjenek már Pestre. Tudta, hogy ott egész udvara lesz és sokat fog szórakozni. A mézesetekben Petőfi valamiért megnehezített reá. Ő akkor elkese-redésében kiült a kastély egyik ablakára s eltökélt szándéka volt, hogy leveti magát onnan, ha Petőfi nem békíti ki. Már végre akarta hajtani tettét, mikor Petőfi hirtelen a szobába lép s meglátva őt, a mint himbálózva kihajlik az ablakon, odarohan:

— Juliska, az Istenért! — kiálta Petőfi, görcsösen átkarolva őt — ne tréfálj... — Gyere, ne haragudjunk egymásra!

És megcsókolta egymás, kibékültek...

Az orfeum.

— augusztus 2.

Német gajdolás, internacionális potpurri, ostoba galimatias, gyakran fészke az immoralitásnak, könnyelmű dobzdósnak és frivolitásnak. Ostoba vicczek gyára, banális és drasztikus kuplék tázása, kopasztó, demoralizáló, züllesztő, izléserontó intézmény és fattyuhajtása minden művészetnek! — Ime az az orfeum általában véve.

Szeged kidőzte, Nagyvárad elkergette, Arad kitiltotta, Debreczen be nem fogadta, mert művészi izlésének, erkölcsi érzületének tiszta levegőjét megakadja óvni azoktól a szellemi miazmáktól, a miktől az orfeumok hemzsegni szoktak.

Arra a hírre, hogy Kolozsvár bőségesen van orfeum: egyik nagyvárad lapársunk szerkesztősége minden kommentár nélkül a következő plakátot küldötte be szerkesztőségünknek:

Vigyáz magyar! JÖN A PESTIS.

A Szegedről kiveret német orfeum trupp.

Ide mer tolakodni Szent László városába megmégítelyezni a magyar ság tiszta levegőjét.

Szeged kidobta magából a méltelt!

Polgárok! Nagyvárad hazafias közönsége eltűri azt az arczulsapást, hogy melegágya legyen a brettli kulturának?!

Nem! Kivétel! A hazátlanokkal.

Kövessük a szegedi példát!

Tisztítsuk meg a levegőt!

LEGYÜNK MAGYAROK!

A plakátot mi is minden hosszabb kommentár nélkül közöljük, mert azt hisszük Kolozsvár művelt közönségének fölösleges bővebb magyarázatokkal szolgálni.

Azt azonban konstataljuk, hogy nálunk csakugyan virágzik minden nyáron az orfeum művészet. Kettő, olykor három társulat is felúti a sátorfát, s napról-napra foly a daridó, mert az orfeumok arra is ráérnek a „művészet” foglalkozás mellett, hogy orjákat üljenek mindannyiszor, a hányszor fizető vállalkozó akad.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 2.

Augusztus 1-vel új előfizetést nyitotunk lapunkra. Kérjük mindazokat, kiknek előfizetésük a múlt hó végével lejárt, sziveskedjenek azt mihamarább megújítani, hogy a lapot továbbra is pontosan küldhessük.

— Bartha Miklós, lapunk főszerkesztője, ki egy pár napot a gyalui havasokban töltött, a tegnap esti gyorsvonattal Budapestre utazott s onnan több heti kúrát Karlsbadba megy.

Virágokra, száfrányokra és a művészi művek-re, kiút a tájkép a holdvilágban uszott és a szellő a virágok édes illatát vitte be a nyitott ablakokon.

— Mily édes és üde a levegő! — mondá Mercedes Hospicénának, aki az ablakhoz utánna ment. Itt kevés betegség kellene, hogy legyen.

— És az tényleg ritkán fordul elő — válaszolá Hospicéné. Lady Laurayne megmondta nekem, hogy mily régóta nem volt ebben a házban betegség vagy halál, de már elfelejtettem.

— Éo nem tudom, mióta Trofford kisasszony itt halt meg, — mondá Mercedes és hallottam mamát mondani, hogy az ő halálát nem betegség okozta, de a szíve szakadt meg.

— A szíve szakadt meg! — ismételte az özvegy mosolyogva, Édes Suarez kisasszony, el tudja maga hinni az olyan dolgot?

— Igen. Én ösmerek egy másik szívet, melyet éppen az a veszély fenyeget — a legkedvesebb és nemesebb leány szívé.

És a Mercedes szemei könnyekkel teltek meg, a mint Konstanszra gondolt, a ki otthonát és szeretőjét veszítette.

A csinos özvegy kíváncsian nézett rá néhány pillanatig, de nem folytatta a tárgyat. Aztán általános tárgyakról társalogtak, mig Hospicéné azt mondá.

— Nézzén körül! Ez valóban a hatásért való pözolás.

Lady Laurayne, drága ruhája festői redőkben hullva le, a legkényelmesebb karoszekben ült, egy nagy strutzlói legyezőt tartva a kezében. Megkönnyebbüléssel hunyta be a szemét, érezte, hogy az ebéd kitűnően sikerült. Itézkedéseiben és rendezéseiben nem volt hiba és érezte, hogy most babérajain nyugodhatik. Blanka a kedvencez „ablak-mélyedésben foglalta el a helyét és egyedül volt.

— Báró Szentkereszty Zsigmond kiténtetése. Már említést tettünk arról, hogy báró Szentkereszty Zsigmond, a kolozsvári kir. törvényszék elnöke közelebből kuriai bírói czimet és jelleget nyer. A hivataloslap ma ide érkezett száma tartalmazza az ide vonatkozó királyi kéziratot.

— Óriási tüzvész Györgyfalván. Györgyfalván ma délelőtt 10 órakor tűz ütött ki, a mi a szél által éleszve gyorsan harapódzott el, úgy, hogy ma a déli órákban a falu nagy része lángokban állott. A kolozsvári tűzoltók egy csapata ma délután két órakor vonult ki Kőrösi József tűzoltó alparancsnok vezetésé alatt vízipuskákkal, hogy a tüzet lokalizálja. A népet rémület szállta meg, vízhiány és a tűz gyors terjedése miatt fejét vesztette s rendszeres oltás helyett mindenki a sajátját igyekszik védeni. A megyei hatóság szintén kiszállt a vész helyére.

— Királýsértési ügy a kolozsvári törvényszéknél. Érdekes és nagyon jellemző a magyar népek uralkodója iránti tisztelétét az, hogy királýval szemben még akkor sem használ olyan kifejezést, a melyért számadással tartoznék, midőn bizonyos dolgok sebeket szagatnak fel a hazáért egykor vértet szíveken. 1898. decz. 2-án a császári mediálák kiosztása a magyarokra néve egy félszázad előtt letelt szomorú multra vetett egy világító sugarat. A magyarok között egy sem akadt, aki ezzel kapcsolatban szót tett volna. Egy naszódí oláh azonban felségeértét követett el, az érmek kiosztásakor sértő kifejezésekkel illette az uralkodót. Az ő radnai oláh Sohorka György 53 éves földbirtokos ezért most a törvényszék előtt ad számot. Mint a hirdető táblán olvassuk, a végtárgyalás szombaton lesz.

— A román trónörökös átutazása.

Kolozsvárt. Károly román trónörökös tegnap éjjel 11 órakor a predeáli gyorsvonattal utazott a kolozsvári vasút állomáson. A trónörökösnek meghalt az atyja Alfréd kőbúrgi uralkodó herceg s ennek a temetésére utazott Kolozsvár és Budapestén át. A kolozsvári vasúti üztelvezetőség részéről Pollák Lajos felügyelő tegnap délután Tövisre utazott, s a trónörököst vívó vonatot onnan Kolozsvárig személyesen vezette.

— Az igazságügyi palota. E hó 8-án jár le a kolozsvári igazságügyi palota építésére beadandó ajánlatoknak a határideje. Ez ideig még egyetlen ajánlat sem érkezett be. A kolozsvári építő iparosok körében azonban a pályázat élénk érdeklődést keltett. Szorgalmasan tanulmányozták az építési terveket és költségvetést s egyes és részleges ajánlatok nagyszámmal fognak beérkezni. A kolozsvári általános iparszövetkezet tagjai is készülnek szövetkezetük nevében egy az egész építésre, valamint csoportokban az ajánlattételre. Mindenesetre kívánatos lenne, hogy ez építési vállalatot kolozsvári vállalkozó nyerje el s ne adjon a kormány pénzt és foglalkozást ismét fővárosi, vagy más vidékről ide jövő vállalkozóknak. Ez annyival méltányosabb kívánság, mert a város teteles áldozattal járul az igazságügyi palota létesüléséhez.

— Erzsébet-ut elmunkálatai.

Kolozsvárt a Fellegvárra felvezető Erzsébet-ut elmunkálatai folyamatban vannak addig is, mig a katonaság az őszi gyakorlatokat bevégzi és az uttest munkálataihoz hozzá kezdhet. Az uttesthez felhasználandó terület ama oldalát, mely a szomszédok felől van, cserjékkel már

— Világos, hogy itten nincs szukség renak — jegyzé meg Hospicéné nevelve. Mellesleg mondva. Blanka nem alkotna rozg képet amint ott ül a holdvilág távoljával az arcán. És azt n képet „Várakozásnak” lehetne nevezni, a fiatal lelkész magas alakjával a távolban. Majd megjáta, hogy midőn Lufius ur belép, Blanka mely hívó tekintetet vet reá és az egyenesen oda fog menni.

— Kegyd ezeket az intézkedéseket nagyon jól látszik ösmerni — mondá Mercedes mosolyogva.

— Édes Suarez kisasszony, én tanulmányoztam a társadalmi életet — viszonáz az özvegy és a hogy maga mondja, értem azt. Nemsokára egy másik érdekes csoportot fogunk látni. Az özvegy Editre mutatott, aki egy kis asztal mellett ült, nem messze az ajtótol, egy aczelmetszésekkel telt albummal előtte. Amiat sir Dixon belép — folytatta az özvegy — Edit mosolyogva fog feléje fordulni és egy metszést feltartva, azt mondja. Sir Dixon, erről a képről mi a véleménye? — És az kénytelen lesz megállni, hogy annak az érbeméit vele megbeszélje és akkor Edit boldog lesz.

A társadalmi fortélyok tudása nagy művészet kell hogy legyen — mondá nevelve Mercedes. És French ur mit fog tenni?

— French ur? Oh ő ugy fog a szobába lépni, mint ha káprázat fogta volna el. Ő rendesen olyan mint ha éppen most érkezett volna meg a holdból és mint ha nem volna egészen bizonyos arról, hogy mennyi értelmet hozott magával. Az eszes embereknek — és ő eszes — gyakran meg van az az üres tekintetük. Körül fog nézni a szobában és józán esze megmondja neki, hogy a theológiai foglalkozó szeretőknek nincs szükségük reá, és hogy ott a szegletben a kis asztal mellett szintén felesleges volna.

(Folytatása következik.)

beültette Ritter Gusztáv, monostori főkörtész. Kolozsvár polgársága vállelve igyekszik, áldozni, vagy tenni valamit e mű megteremtése körül. Így *Fisch Géza* tűzifa kereskedő és fuvar vállalkozó egy fuvarral 25 darab talpát szállított a helyszínére s felajánlotta, hogy egy egész fuvar fog adni a királyné emléke iránti tekintetből. A posta és távirat igazgatóság kerítés sodronyokat adott nagyon mérsékelt árban; a posta épület házimestere és alkalmazottai pedig szabad idejük feláldozásával a sodronyokat ki is feszítették. Az épülő uttest egyik oldalán a sánczai utól, fel a Fellegvár tetőig már kerítés is van huzva, az ültetett cserjék védelme okéért. A szepítő egyet most beszállítja a vasutól a lépcsőkül még szükséges 125 darab talpát is; azért a kik még szívesek fuvart felajánlani, ebbeli értesítésüket kéretnek szóval, vagy telefonon az egyet jegyzőjéhez, a tornavivodába intézni. Egyéb előmunkálatokat is folyamatba tett a szepítő egyet, hogy az uttest kiépítését ősszel semmi se hátráltassa.

— **Az algógyi iskola tüzoltói.** A gr. Kun Kocsárd nevét viselő algógyi székegy földmives iskolának mult hó 29-én tartották meg a vizsgáját. A rendes vizsgával kapcsolatosan az idén először tettek az ügyes székegy növendékek a tüzoltásból gyakorlati vizsgát. A mult évben ugyanis Polcz Rezső ügyvéd indítványozta, hogy a növendékeket képezze ki ebben az irányban is. A földmíveléstudgyi miniszter az indítványt magáévá tette s elrendelte a növendékeknek tüzoltókká való kiképzését. Most aztán be lett mutatva a mult évi tanulás eredménye. A vizsga sikerével egy a jelen volt vizsgázó biztosok, mint a nagy néző közönség, igen meg voltak elégedve. A vizsgát Polcz Rezső tüzoltó főparancsnok vezette és a vizsga után tartott még a növendékeknek egy népszerű elméleti előadást is a tüzoltásról.

— **Kolozsvári boltbetörők a bíróság előtt.** Ez év jan. febr. havában számos boltot raboltak ki Kolozsvárt. Egy egész banda szövetkezet a sonkák, szalámik, palaczk borok és konyakok lopására és értékesítésére. Rendkívüli buzgalmukban még budai keserű vizet is loptak. Az hitték felvidéki fenyőviz. A banda feje Kiorán János volt. Ő most ül. E hó 4-én számot ad társával együtt összességéről.

— **A kolozsvári felsőbb leányiskola építése.** Emlegettük többször, hogy a kolozsvári felsőbb leányiskola új épületénél a légszusz, vízvezeték és csatornázási munkákat pályázat mellőzésével és a kolozsvári szakemberek kikerülésével budapesti vállalkozónak adták, holott egyrészt a főtérr. k. egyház palotájánál gyatrán épített vízvezeték és csatornázási munkák ily eljárás kerülésére okul szolgálhattak volna, másrészt pedig a kormány egyenesen elrendelte azt, hogy a helyi építkezések lehetőleg helyi vállalkozóval vitessenek keresztül. Mint értesülünk a kolozsvári légszuszgyár meg is felvette ezt a szabályellenes és egyoldalú eljárást s a légszuszvezeték építését elvették a jogtalan vállalkozótól s most a légszuszgyár építi. Ime, szémes a világ.

— **Sándor király és Milán.** Milán exkirálynak a főhadparancsnokságról való lemondása — mint udvari körökben tudni vélük — nem úgy történt meg, mint ahogy az eddig közludomásu volt. Mikor Milán exkirályt táviratilag értesítette Gencsics belügyminiszter, hogy Sándor király Masinné aszszonyt eljegyezni készül, Milán a következő táviratot küldte a királynak: Ha ezt megeselekedsz, úgy megteszem neked, hogy, hogy lemondok a főparancsnokságról. Sándor király erre azt válaszolta: „Elvárom lemondásodat.” Milán exkirály azután azt táviratozta fiának, hogy Belgrádba fog jönni, de már nem mint a hadsereg főparannoka, hanem mint — apa. Sándor király viszont azt válaszolta Milánnak: Azl tanácslom neked, hogy mint apának sem kívánatos a Belgrádba való jövedel, mert itt mindenki ellened van s könnyen fejedet veszíthetnéd. „Állítólag erre a táviratra küldte aztán Milán a fiának azt a levelet, a melyben azt írta: „En leszek az első, aki üdvözölni fogja ezt a kormányt, a mely téged a trónról és az országból elkerget.”

— **Egy kolozsvári pap elsőmiséje.** Lapunk egyik barátjától vesszük az értesítést mely szerint *Varjas Endre* kegyesrendi pap, a kolozsvári r. kath. főgymnasium derék tanára a napokban mondotta első miséjét Pápán, az ottani r. kath. templomban. A fényes egyházi ünnepélyen egy másik kolozsvári papnak is előkelő szerep jutott s ez *Novotny Endre* kolozsvári r. kath. főgymnasium tanár, a ki a mise végén nagy figyelmet keltő és magas szárnyalásu alkalmi szent beszédet mondott.

— **Hangverseny Előpatakon.** A magyar fűrdőző közönség fényes hangverseny rendezett a környék előkelőségének élénk érdeklődése mellett. A hangverseny bármely kényes izlésű publikum igényének

teljesen megfelelt volna úgy a művészi magaslát, mint a program tekintetében, melynek piece de reastenci-a a *Steiner Louise* kissasszony hegedű játéka volt. Ez a fiatal 15 éves, kék szemű, gyönyörű fiatal leány valószínű virtuozitással játszik a Paganini híres szerszámán s legközelebb a román király előtt is befogja mutatni művészetét. A legnehezebb koncert darabokat is a legnagyobb könnyűséggel, precizitással játszta végig a közönség tombolásától kísérve *Steiner Marie* k. a. a mandolin játékaival és *Loeb Éva*, k. a. grandiozus zongora játékaival érdemelte ki a tapsokkal távolról sem fukar közönség meglegedését. Kivülők *Toeffer Ármán* a román királyi udvar zongoramestere és dr. Lázár Ernő lapunk munka-társa arattak a dicsőség babérjából, előbbi művészi zongorajátékaival, utóbbi pedig helyi érdekű felolvasásával, mely az előpataki publikum komikus oldalait aknázza ki óriási siker mellett.

— **Helyreigazítás.** Az Ellenzék tegnapi számában betételekről és lapokról van szó. Ebben Taub Fülöp neve is szerepel azok között, a kiket megleptek. Ma azt a helyreigazítást vettük, hogy Tsub Eleknek törték fel a boltját a Széchenyitérren s nem Taub Fülöpnek, kinek üzlete a Belközép utcában van.

— **Czirkusz.** A czirkusz tegnap este is megtelt zsufolási közönséggel s a program minden pontja zajos tetszésben részesült. Az egyes számok különösen tetszetek Mister Wilson, Mis Clarie Laforte, az Alexander vívó és Juliette kissasszony produkciói. Leó igazgató Lejár nevű arabs ménét mutatta be és teljes elismerést aratott. Egyszóval, a közönség meg van elégedve a társulattal és pártolja is.

— **Helyreigazítás.** Az „Ellenzék” tegnapi számában a mérai tűzvész alkalmából közreadott felhívás alairását a szedő tévesen szedte ki, a mennyiben a nádasmenti járás tényleges főszolgabírája Toczaner Ödön, ki jelenleg szabadságon van és dr. Persian szolgahíró a hivatal vezetésével van megbízva. Kiváló tisztelettel dr. Persian Viktor szolgahíró,

— **Az osztálysorsajáték huzása.** Az osztálysorsajáték huzásán a következő számok huztak ki:

30.000 koronát nyert: 41897.
15.000 koronát nyert: 82506.
5000 koronát nyertek: 33332 94359.
2000 koronát nyertek: 16587 28033 41821.

1000 koronát nyertek: 20108 39753 53352 63722 75738.

500 koronát nyertek: 695 1529 3637 4460 6586 8997 17538 21695 21761 32938 33606 33779 36816 39061 39332 39794 40079 46331 49876 58050 58516 61382 62486 69656 80635 84947 90159 90885 97698.

— **Anarkista merényletek.** 1876. óta, a mikor a szocialisták a berni kongresszuson az anarchizmust kimondták s 1878. óta, a mikor az anarkisták már a fedelmek kiirtására törekedtek a következő merényletek történtek:

1878. május 11. Hödel merényletet követ el I. Vilmos német császár ellen.

1878. június 2. Dr. Nobiling ráló I. Vilmos német császárra.

1878. október 25. Moncasi meg akarja ölni XII. Alfonse spanyol királyt.

1878. november 17. Passannante le akarja szurni Umbertó olasz királyt.

1879. október 20. Solowieff merénylete II. Sándor csár ellen.

1879. október 31. Hartmann merényletet követ el ugyancsak a csár ellen.

1879. deczenber 30. Otero és Gonzales merénylete XII. Alfonso ellen.

1880. február 17. Bombamerénylet Sándor csár ellen.

1881. március 13. II. Sándor csár bombamerénylet áldozatául esik.

1885. június 13. I. Vilmos német császár ellen Reinsdorf és társai merényletet követnek el.

1894. aug. 20. Caserio leszurja Sadi Carnot, francia köztársasági elnököt.

1897. Umbertó király ellen újabb merénylet.

1898. szeptember 10. Erzsébet magyar királynét. Genfben megölik.

Mielőtt az anarkisták dolgoztak volna, szintén több merénylet történt.

1840-ben Lajos Fülöp elé dobtak bombát.

1840-ben egy porosz polgármester rálött IV. Frigyes Vilmosra.

1853-ban Ferencz József akarta leszurni Libényi.

1858-ban Pianori piztolyból lőtt rá III. Napoleonra.

1858-ban újabb merényletet követtek el Napoleon ellen. Orsini gróf vetett kocsija elé bombát.

1865-ben Lincoln Ábrahámot egy színházi páholyban leszúrták.

Merényletet követtek meg el az angol királynő s a romai pápa ellen is. A Perzsasáh pár év előtt merénylet áldozata lett.

— **Negyven éves papi jubileum.** Szép és megható ünnepély folyt le Küküllő-Széplakoa f. hó 26-án. Kiss Sámuel unit. lelkész ülte meg 40 éves papi szolgálatának évfordulóját. Az ünnepélyen, mely a templomban folyt le, jelen volt D. ifj. Pataky László, a D. Ferencz Egyet. küküllői fiók együletének elnöke, az összes kör papok és tanítók, az ünnepelt tisztelő barátai és az összes családtagok. Az ünnepély a jubiláló öreg lelkész imájával kezdődött, mely ima visszatükrözte egy küzdelem életnek egész történetét s alig volt szem, mely ennek az elhangzása után könnyekkel ne telt volna meg. Beszédet mondott Szabó Albert székelyi unit. lelkész.

Azután Gvidó Béla küküllői unit. esperes olvasta fel az unitáriusok főpapijának Ferencz József püspöknek üdvözlő iratát és üdvözölte a kör összes tagjait, Jálfalvy István haranglábi lelkész a papársak és József Dénes dombói unit. tanító a kör tanítók nevében. Az ünnepelt mindenikre külön és meghatóan felelt. Különösen meglepte a Gállfalvy István által átnyújtott arezkóp, melyet papársai festettek emlékül. Az ünnepély után kezdetét vette a kör közgyűlés, melyet Gvidó Béla k.-körü esperes nyitott meg szép és a gyűlés minden tagját megható szavakkal, megnyitójában gyönyörűen mondva el egy egész évek nevezetesebb mozzanatait és kérte a tagokat jövőre is, hogy legyenek kitartók és a nagy munkában, mely mindnyájukra vár, fáradhatatlanok. Ezután megkezdődött a tárgyalás, mely este 7 órakor ért véget. A kör gyűléséről, mely ilyen szép és nem gyakori ünnepélyvel volt összekötve, mindenki lelki örömmel és meglegedéssel távozott.

— **Követelünk mindenütt Emkegyűjtót.**

E. Kovács Gyula emlékezete.

Hévvél tűz a nap sugára
Kovács Gyula bus sirjára,
Sirvirágát locsolgatja.
Az omló könny búharmatja.

Dalos madár meg-megrebben,
Mintha tudná, ki van ott lenn?
Kinek nemes szíve porlad,
Kit adtak át itt a pomak...

Megrázkodik a földhalmaz,
Érzéken' nem takarhat
Ilyen becses drága kincset,
Mely annyi fényugárt hintett.

A koporsó lent megzörren,
Mikor a nap felkelőben
S emlékezt fátyalfénye
Aláragyog sirba, mélyre...

Ébredj, ébredj, drága halott!
Addig hívunk, míg meghallod.
Helyed türes... s csak a szíven
Örizzük a neved hiven.

Drága kincsünk, búszkeségünk,
Tüszolópunk voltál nekünk,
Gyorsan tűnő, hulló csillag...
Nem engedünk mitől sírnak!

Ábrándzóvó szíved vágya
Valósulva részben már ma,
Miert éltél, lelkesültél,
Minek láttán úgy örülnél.

De mi haszna könny, jajgatás,
Nem juthat el könny, jaj hozzád!
Aludj, pihenj lent csendesen,
Örökre élsz emlékedben.

Dombi Lajos.

Mulatságok.

M. Örményesen a mult hó 22-én fényesen sikerült a májális, mely a m. örményesi ref. templom belső berendezése javára volt rendezve. A vidék színe java megjelent és a négyeseket 50-60 pár tánczolta a legnagyobb animoval. Volt coillon szobrász-zebb figurákkal, tűzijáték, konfetti dobálás, a mi nagy mulatságot szerzett az ifjúságnak. Velits Zoltán villanyvilágította meg a remek szép helyet és a jó vásárhelyi Gritto bandája tüzes hangjai mellett reggel 4-ig mulatott a társaság. Egy kedves maradó emléket vitt mindenki magával és a jövő évi ismétlés reményében bucsuztak el a jelen voltak egymástól, dicsőrvén a buzgó rendezőket, de különösen Velits Zoltán nagy birtokost és Veszprémi Antal főszolgabíró, a kik indítványozói voltak a szép mulatságnak a mely anyagilag is szépen jövedelmezett a templomnak.

Jegyeiket megváltották s ez által a szent és hazafias célt előmozdították: Dr. Bartók György ev. ref. püspök 25 korona. Gaál Gyula birt. 40 kor., Ilyés Albert birt. 50 kor., Móza Attila birt. 5 kor., Mayr János főszolgabíró 5 kor., Engi Elek 4 kor., Ajtay Géza birt. 20 kor., Voda Laureán lelkész 2 kor., Bajnóczy Lajos 2 kor., Cs. Csiky Emmanuel t. főszámvevő 4 kor., Máthé Dénes 2 kor., Gaál Gyula 2 kor., özv. Szentkirályi Gyuláné birt.-nő 10 kor., özv. Putnoky Domokosné birt.-nő 10 kor., Bónis István orsz. gzl. képviselő 18 kor., Ferenczy Géza 6 kor., Veress József 10 kor., Halabony Tamás 2 kor., br. Thoroczky József birt. 4 kor., Gaál Elek birt. 20 kor., Velits Zoltán birt. 30 kor., Dr. Tóth Gábor 10 kor., ifj. Rohonczy Zeigmond 10 kor., Héjja Kálmán 4 kor., Dóza Endre orsz. gyűl. képviselő 40 kor., Dr. Erdődi Endre 4 kor., Ludvig Alfréd 4 kor., Sikó Lajos birt. 10 kor., Gaál Jenő szolgab. 10 kor., Gyulai Richárd császár és királyi kamarás birtokos 8 korona Gaál Albert 40 k., Floth Adolf anyak. felügyelő 10 k., Veszprémi Antal főszolg. 10 k., Szikszay Gyula alb. 3 kor., Papp Zoltán főszolg. 20 kor., Ihász Lipót 200 kor., Majer Majer birt. 10 kor., Ugron György birt. 10 kor., Sándor János 3 kor., Dali Zoltán 3 kor., Lázár Gábor birt. 20 kor., Ujváry Sándor 2 kor., Gaál Péter birt. 10 kor., Straub János szolgabíró 10 kor.

A tőpdelem berendezésére fennmaradt tiszta javadalom 470 kor.

Ujlag adakoztak még: Br. Bánffy Albert 40 kr., Berkovics Sámuel 20 kr., Gaál Gyula bíró, Székelyi Károly ügyvéd, dr. Tóth Endre 2—2 koronát.

né.

A Torda Szentlászlói műkedvelők köre 1900. augusztus hó 5-én az ev. ref. egyház „Mátécsere”-nevű erdejében, kedvezőtlen idő esetén a dalkör otthon termeiben saját pénztára javára nyári tánczvigalmat rendez.

Gyászrovat.

Özv. *Krasznai Szabó Ottóné* kézdipolyáni és szentléleki Páll Vilma M. Láposon meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

A hazai ipar ellen.

Bécs, augusztus 1.

A bécsi kereskedelmi s iparkamra a következő kommunikét adta ki: A magyar kormány tudvalevőleg évek óta nagy áldozatokat hoz, hogy iparának fejlődését adóelengedésekkel, telkek ingyenes átengedésével, vasut díjszabási kedvezményekkel, sőt pénzbeli segítséggel is előmozdítsa. Ujabb időben az iparfejlesztésnek ezt a módját olyan kormányzati rendszabályokkal is kezdte támogatni, a melyek az idegen áruk versenyének valóságos kizárására irányulnak.

A magyar kereskedelmügyi miniszterium új mértékhatározási törvény hozatalát tervezi, a mely szerint a vendéglőkben és italmérésekben használt poharakon magyar hitelesítésnek kell lennie. Ez a gyakorlatban kizárná a külföldi üvegek használatát, a mit a magyar képviselőházban parlamenti viták során különben is nyíltan beismertek. Azonkívül a belügyminiszterntasította a miniszteri és megyei hatóságokat, hogy pályázatok kiírásánál főleg abból a szempontból induljanak ki, hogy a hazai ipar minden körülmények között előnyben részesüljön. A közoktatásügyi miniszter pedig éppen most rendeletileg utasította az iskolákat, gondoskodniuk róla, hogy az iskolákban kizárólag olyan könyveket és füzeteket használjanak, a melyeknek papírosa magyar gyártmány.

A bécsi kereskedelmi- és iparkamra ez esetek ötletéből beadványt intézett a cs. kir. kereskedelmi miniszteriumhoz, a melyben nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a magyar fogyasztás korlátozása a külföldi s így az osztrák ipar rovására is ellenkezik a kereskedelmi- és vámszerződés szellemével és ugyszólván behozatali tilalommal azonos. A beadványban a kamara hivatkozik hónapokkal ezelőtt tett hasonló panaszára és újra kéri a kormányt, hasson oda, hogy Ausztria és Magyarország terményeinek paritásos kezelése gyakorlatilag keresztülvitéssék.

Magasabb foku gazdasági ismétlőiskola Somorján.

Budapest, aug. 2.

A vallás és közoktatásügyi miniszter anyagi és erkölcsi támogatásával a pozsony-megyei Somorján folyó évi szeptember hóban magasabb foku gazdasági ismétlőiskola nyílik meg. A gazdasági iskolához 20 holdas tangazdaság lesz berendezve, mely területet Somorja r. b. város adja át az intézet céljaira. Az ismétlőiskola felállítását a pozsony-vármegyei gazdasági egyesület érdeme, mely egyesület több a megye területén berendezendő mint a parasztgazdaság feállítását is szorgalmazza a földmíveléstudgyi miniszternél.

A békekonferencia.

Páris, aug. 1.

Az interparlamentáris békekonferencia elfogadta Apponyi Albert grófnak azt az indítványát, hogy nemzetközi sajtószolgálatot szervezenek a választott bíróságok eszméjének terjesztésére Agence de la Paix név alatt. A konferencia elhatározta továbbá Bernaert indítványára, hogy Loubet köztársasági elnöknek fölrátot nyújt át.

Elhunyt honvéd.

Marosvásárhely, aug. 2.

Kisjolsvai Szabó János 1848—49-iki honvédőrnagy, ny. honv. ezredes, a vaskorona rend lovagja a mult hó 29-én 81 éves korában elhunyt. 48-ban mint őrnagy parancsnoka volt, a híres harmadik zászlóaljnak. A szabadszágharc után bujdokolt, mert az aradi várban a 13 vőtanúval együtt őt is halálra ítélték. Sokáig üldözték, míg végre Kebele községben telepedett meg. A honvédség szervezésekor őrnagynak nevezték ki és minőségben szolgált 1879-ig mikor mint ezredest nyugdíjazták, miután a király már előbb a vaskorona renddel tüntette ki. Temetése Ká-

tonai dísszel ment végbe. Halála nagy részvétet keltett.

Umbertó halála.

Budapest, aug. 2.

A turini rendőrség letartóztatta Lanner anarkistát, a ki Brescial és Couazza nevű leánynyal együtt volt megbízva a gyilkossággal.

A vallatás rendén kiderült, hogy a czinkostársak elhatározták, hogy **ha Monzában nem sikerül a gyilkosság, úgy Ivreában ölik meg a királyt.**

Utasításuk volt a királynét is megölni.

Róma, aug. 2.

Viktor Emánuel tegnap este Monzába érkezett. Egyenesen atyja holttestéhez sietett.

A halottat minden incidens nélkül Milánóba vitték.

Róma, aug. 2.

A vatikáni orosz nagykövetség előtt tüntetés volt, hogy miért nem tüzték ki a fekete zászlót?

A rendőrség szétverte.

Szabadkőmives páholy Szabadkán.

Budapest, aug. 2.

A magyar symbolikus nagypáholy a belügyminiszteriumnál bejelentette, hogy Szabadkán „Kossuth Lajos” czim alatt főkpáholy létesült, dr. Novák József orvos elnökléte alatt.

Betiltott egyesület.

Budapest, aug. 2.

A szentesi szocialista földmivesek nemrégön önképzőkört alakítottak, melynek alapszabályait annak idején jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz felterjesztették. Gullner Gyula államtitkár az alapszabályok jóváhagyását megtagadta és az egyesület működését a rendőrség útján betiltotta azzal az indokolással, hogy az önképzőkör tagjai számára az alapszabályokban kikötött kedvezményeket nem képes nyújtani.

Uj bánya.

Budapest, aug. 2.

A hunyadmegyei Alvácsa község határában, Körösbánya mellett a kénkovandányák rendszeres feltáráshoz fogtak. Az államvasutak igazgatósága az Alváczról Budapestre, Harkóra, Kisbocsóra, Pozsonyba, Zernestyba, Zsolnára küldött kénkovand-szállítmányoknak szállítási kedvezményeket biztosított.

Az isaszeghi honvédszobor ügye.

Gödöllön az isaszeghi csatatéren felállítandó honvédszobor ügyében megindult mozgalmat úgy látszik siker fogja koronázni. Ugyanis a szobor alapra megindult gyűjtés eredménye már eddig 7820 korona.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Ma, csütörtökön és a következő három napon a

Pilseni nagy sörcsarnokban

Toll Jancsi hangversenyez.

SZABÓ vagy CZIPÉSZ

szakmájába vágó ezikk eladására kereszitolik. Ki csekély biztosítékot letehet, pénzbeszedésre is felvétetik. *Czím a kiadóban.* 1—3.

Természetes

PARÁDI ARSEN

és vastartalmu könnyen emészthető

Gyógyforrás Specificum.

Legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által rendelve: **sápkór, vérszegénység** esetén, **női betegségek**nél, **ideg-** és **bőrbajok**nál, valamint **görvélykóros** esetekben.

Gróf Károlyi Mihály,

uradalmi felügyelősége Parád.

Egy postaláda 7 palaczk parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaadomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállít.

Főraktár: **Édeskuty L.** Budapest

cs. és kir. udvari-szállító

V., Erzsébet-tér 8. sz.

Kapható minden gyógyszárban és megbízható fűszerkereskedésben. 5—6

18907—1900. t. sz.

738. 2—3.

Árverési hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező és Kabalapatok (Szolnok-Dobokamegye) község határában fekvő bükk erdejéből a „B” bükk-üzemestály I. tag „a”, „g” és „h” osztágainak területén (81-3 cat. hold), levő összes fatömeg árverés útján el fog adatni.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok folyó évi augusztus hó 21-ikén déli 12 óráig a városi Tanács iktatóhivatalába adandók be, mert később érkezett vagy utó-ajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

Az írásbeli zárt ajánlatokban határozottan kifejezendő, hogy ajánlattevő az árverési, szerződési és kihasználási részletes feltételeket ismeri, elfogadja és azoknak magát aláveti. Ezek a részletes feltételek a városi levéltárban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az üzem-átvétel adatai szerint az árverés alá kerülő fatömeg 18209 köbméter bükk (feldolgozva mintegy 29700 tüzifűtő, utóbbi műfára alkalmas).

Az árverés alá kerülő fatömeg kiállítási ára 40000 korona azaz negyvenezer kor. általánosságban állapították meg. Az árverés tárgyát képező erdőterület egy összefüggő egész képez és Kabalapatok községtől 1 kilométer, az oroszmezői vasúti megállóhelytől pedig mintegy 5 kilométer távolságra fekszik.

Árverezni szándékozók tartoznak az elárverezendő fatömeg kiállítási árának 10 százalékát azaz négyezer koronát a városi házipénztárnál bántápnézzel előzetesen letenni s az erről szóló pénztári elismervényt írásbeli zárt ajánlatukhoz csatolni.

A kik az elárverezendő fatömeget személyesen megtekinteni óhajtják, tartoznak ebbeli részleteket Tarsoly Árpád városi erdőszőlő bejelenteni, a ki további felvilágosításokkal is szolgál.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1900 július 27-ikén tartott üléséből.

Dr. Nagy Mór,
h. polgármester.

Erdélyrészi tizenharmadik**Tenyészállatkiállítás és Tenyészállatvásár**

használati lóvásárral, díjazással és gazdasági gép, szerszám és kellékek bemutatásával összekötve.

A nagym. m. kir. földművelésügyi miniszter ur erkölcsi és anyagi támogatásával rendezi

az „Erdélyi Gazdasági Egylet” állattenyésztési és állatkiállítási szakosztálya. Kolozsvárt,

1900 aug. hó 31., szept. 1., 2. és 3-án, a sétátérőn.

A kiállítás osztályai és díjai a következők:

I. osztály. Tenyésztő. A) Méneses lovak részére a díjak összege: 2000 korona, B) Gazdasági lovak részére a díjak összege: 1500 korona.

II. osztály. Tenyészszarvasmarha. A) Erdélyi magyar fajták díjainak összege: 5000 korona. Csak tisztavérű állat díjazható. B) Erdélyi hegyi barna riska fajták díjazására: 200 kor.

III. osztály. Bival. Díjak 500 korona értékig.

IV. osztály. Juh. Díjak összege: 400 korona.

V. osztály. Baromfi. Díjak 500 korona értékig, (ebből galambok díjazására 60 korona.)

VI. osztály. Külön pályázat. A tenyészállatkiállítással kapcsolatosan kettős fogat díjazás tartatik. Díjak összege 600 korona.

Hogy a rendező bizottság a részvétel mértévről idejében tájékozva legyen, a bejelentések 1900 július 15-től, csakis augusztus 15-ig bezárólag fogadtnak el.

A fenti kiállítással kapcsolatban és egy időben Kolozsvárt, a Lövölde termében és kertjében rendezendő

Gazdasági gép-, szerszám-, kellékek-, anyagok-, termények és termékek bemutatató kiállításának

programja és főbb tudnivalói:

Kiállíthatók: a) Mindenmely gazdasági gépek: Ékek, vetőgépek, arató és cséplőgépek, malomszerkezetek, tejgazdasági, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, szőlőszeti, borászati, gyümölcsészeti és más gazdasági mellékágazati gépek és felszerelések stb. stb. b) Eszközök és szerszámok. c) Kellékek és anyagok: Vetőmagvak, műtrágyák, gazd. vegyszerek (robbanók kivételével), állatgyógyászati stb. d) Termények és termékek: Gabona, hüvelyes és takarmánymagvak; mezőgazdasági termények; mezőgazdasági háziipari készítmények stb. e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok. **Bejelentések** a kiállításra, a helypénznek egyidejűleg való beküldése mellett, legkésőbb 1900 évi augusztus 20-áig fogadtnak el. Ugy a bejelentéseket, mint a helypénzek: „Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári hivatalának Kolozsvárt” címen küldendők. **Helypénzek:** a) A fedett és zárt nagyteremben négyzetméterenként 5 korona, b) A szabadban, négyzetméterenként 3 korona, 10 négyzetméter felüli bejelentésnél az egységárak 20 százalékkal, 25 négyzetméter felülinél 30 százalékkal olcsóbban számítatnak. Kiállítók díszlevelet kapnak. E kiállítás — ki-vánatra — tovább is nyitva fog tartani!

Mindkét kiállításra programot és bejelentési iverket küld — kérésre: „Az Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári hivatala Kolozsvárt.” 737. 1—10.

Bácskai Sándor énekkomikus.

Bartelli Mari nemzetközi átváltozó táncosnő.

Erdő Renée táncosnő.

Márk Lajos jellemkomikus.

Guston Trio itt kedvelt zenebohócok

Kövessy Juliska népdal énekesnő.

Angeli duett párdalososok.

Patat Leo karmester.

Naponta új nevetető bohózatok. A műsor szigorúan családias.

Kezdeté 8 órakor. Belépti díj 1 korona.

Számos látogatásért esd

Back és Angeli igazgatók.

382. 1—1.

Partoljuk a hazai ipart.

Hazai gyártmány

nyers- és vízmentes takaróponyvák, kender-jutazsákok és dohányzsinegek legolcsóbban beszerezhetők:

Büchler Sámuel

gyári raktárában

Budapest, V. Szabadságtér 7. szám.

LEO MAGYAR SPORT LOVARDÁJA,
A Tencsintéren.

Pénteken, augusztus 3-án

este 8 órakor

Nagy High-Liefe előadás,

mely alkalomból a Circus a jobb társaság gyülekező helye. Igen válogatott dus műsor.

Jegyek előre válthatók: Burger Frigyes ur üzletében. Az I. hely is számozott.

Szombaton új tagok föllépte!!! Itt először: Les 2 Figaro nő és férfi kitűnő zenebohócok.

Minden vásár- és ünnepnapokon 2 előadás, az első délután 4 órakor, a második este 8 órakor.

Helyárak:

Zártzék számozott hely I. és II. sor 2 korona. I-ső ülőhely számozatlan III. és IV. sorban 1 korona 40 fillér. II-dik ülőhely V. és VII. sorban 1 korona. Karzati állóhely 50 fillér. Katonák őrmestertől lefelé, deákok és gyermekek az ünnep és vasárnap esti előadások kivételével a következő árakat fizetik: Zártzék számozott 1 korona 20 fillér. I-ső ülőhely 80 fillér. II. ülőhely 60 fillér. Karzat 30 fillér.

Becses pártfogásért esd

723. 1—3. LEO, igazgató.

ELSŐ KOLOZSVÁRI

CAPRICE MULATÓ

a Biazini-szállodában.

Ma és mindennap

NAGY VARIETE ELŐADÁS

a következő elsőrangú művészek közreműködésével:

The Two Otto and Lola

és a világ legkisebb zenebohóca.

Hans Berger száj-harmonika és állat-imitátor művész.

Bergee testvérek Felső-Bajor nemzetközi táncosnők.

Lipcei Cornél kitűnő magyar exantrik.

Kaczér Erzsí igen kedvelt magyar énekesnő.

Rositta Arabella kuplé énekesnő.

Kohler Lajos kedvelt komikus (mir wern's schon machen).

Villányi Ilonka nemzetközi táncosnő.

Jaulus Márton az itt köztiszteltben és szeretetben részesülő magyar jellemkomikus.

Rienzi Mariska (Variete Pálmay) Kolozsvár kedvence — a legschickesebb Exantrik énekesnő.

Peterdi. Göre Gábor utánzója.

Lövensohn Ferencz karmester.

Kezdeté fél 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Számos látogatásért esedez

Rienzi Mariska igazgatónő.

Partoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárában

Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.

(Redontal szemben)

állandóan 300—400 darab kályha készíten van, melyek egy szépség mint minőség tekintetben felülmúlhatatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljesítését követően nyilatkoztak arra, hogy a nagyközönség további megbízása is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakszerűség és pontosság mellett fog eszközölni.

Jó munkáért kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi szodonyzóval

fonat- és szitaárú gyára Kolozsvárt, Torda-utca.

Klaszovitt György szíji- és nyereggyártó

Kolozsvárt, Unio-utca.

Ajánlja mindennemű finom bőráru-cikket, utazó, lovaglós és kocsizó cikkeket minden kivitelben. — Nagy raktár, szolid árak mellett.

DEMJEN ÁGOSTON műlakatos gyorsan és pontosan teljesít mindenféle

Lakatos munkákat, saját szabadalmazott ablakzáróit szellőző készülékkel, függöny-horgait különösen ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Unio-utca újdon-sága!!!

Műjég, kitűnő tej, vaj és aludt-tej csarnokomból házhoz szállítok megrendelés folytán jéggel együtt a fenti cikkekből.

Szíves rendeléseket kér: Péntek J.-né tejcsarnok tulajdonos.

Varga Pál czimbalom-gyártónál megjelent czimbalomiskolából 1 hét alatt tanító segélye nélkül megtanul czimbalmozni bárki, melyet üzletben vásárolt czimbalomhoz ingyen adok. Budapest, VIII. Róka Szilárd-utca 3. szám. — Czimbalomokról képes árjegyzék ingyen.

Eisele József réz-, ércmű- és gőzkazán-gyár

Budapest, V. Külső Váci-ut 138.

Első egyedüli magyar zongoragyáros Thék Endre. Főraktára: Budapest, Üllői-út 66. a gyárban; főraktára: Kolozsváron, Unio-utca 12., Farkas Ödön igazgatónál.

HEVESI JÓZSEF műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvéllal mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart: kitűnő minőségű, gőzben szárított

Parkettekből! Telefon 136.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező feltételekkel nyerhető. Felvilágosítást ad szívesből Gerő A. volt tkptári igazgató Budapest VII. Nefelejts-utca 8. szám.

„Municipia” kiadóhivatala az összes községi és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papír- és irodaszerek legnagyobb raktára Budapest, VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy képes árjegyzék kívánata ingyen és bérmentve.

Pollák Samu aszfalt és cementipar vállalata, cementlemez és műkőgyára

Kolozsvár.

Van szerencsém a nagydíjnyertes közönségtudomására hozni, hogy Unio-utca 10. sz. a. levő cipész üzletben megrendelők csupán honi készítésű cipész-munkát találhatnak, melyek egy minőség mint kivitel tekintetében a külföldiekkel versenyképesek, s a legkényesebb igényeket is kielégítendik.

Lengyel Károly cipész.

Kitűnőnek bizonyult erős cement-falakak, menyezetek és folyosó boltzások készítője

IFJ. BERTA MIHÁLY szobrász- és gipszöntő.

Legjobb ekék és gazdasági gépek készítő-telepe

SIMONFFY ISTVÁN gépgyára és vasöntője Külső-Torda-utca.

Magyar fém- és lámpaárugyár r. t. Petroleum-lámpák, légszűrő és villanyvilágítási tesztek, mindenféle fémdíszműcikk-ek stb. Raktár: Kolozsvárt, Wesselényi-u. 20.

A hazai szövethől készült ruhában akar járni, az forduljon megrendelésével

Marinkiewicz Ignác-hoz, kinek szabó-üzlete Kolozsvárt, Belközép-utcában van.

Igaz, hogy még sok mindent nem lehet idehaza kapni, de a mit csak lehet, az

fűszer-üzletemben mind található lesz.

Benke Dezső.

Naponta friss gyümölcsök.

A legjobb hust

Benigni Sámuel főtéri üzletében

lehet kapni, a hol mindennemű füstölt hus is kapható! Postai megrendelés azonnal teljesítetik.

A kinek építettetni valója van, az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos építómesterhez, Különösor-u. 82. sz. Tervezéseket, költségvetéseket ugyanott.

A ki

Kolozsvárra jön, szálljon Nagy Gábor elsőrangú „Központi Szállodájába”, a hol pontos kiszolgálás mellett tiszta vendégszoba, kitűnő étel és valódi bor kapható.

B. Bak Lajos épület- és bútorgyártó

Kolozsvárt.

Gyári üzeme berendezett műhelyéből kikerült tárgyak kiállításokon elismerést érdemeltek! Az árak szolidak.

Solymosi Olivér állami segélyezett gépgyár és vasöntője Kolozsvárt.

1868 óta áll fenn. Készít gépeket, gazdasági eszközöket gondos kivitelben, szolid árak mellett. Gyárában közel 100 szak-képzett székely munkás dolgozik.

Keresztényfalvi agyag-árugyár részvénytársaság. Keresztényfalva, (Brassó.) újonnan berendezett és nagybottott gyárában kitűnő minőségű kő-agyag- és chamotte-árakat főképen vízvezeték- és csatornázási csöveket, kémény-rakványokat és más építkezési cikkeket, vályukat stb.; mindenféle tűzálló chamotte-téglatát, lemezeket, lisztés vakolatot és egyebek nagyban készítenek.

Központi fűtésekr, szellőztetősek, városi vízművek, csatornázás stb. Épületbádós-munkák, horgany-diszitmények. Vajkó-puló. Zellerin gyár r. társ. Budapest, Nagy-díófa-utca 14.

A Népbank részvénytársaság Kolozsvárt a hazai ipar pártolását előmozdítja, a törekvő iparosok érve-nyesítését lehetővé teszi olcsó kölcsönök adásával!! Betéteket elfogad 5%, százalékra. Helyisége a belközép-utca 35. sz. épületben van.

Várnay L. Szegeden Alapított 1873-ban. Az országban legnagyobb első szegedi közönségi és közigazgatási valamint esendő nyomtatványok raktára.

Hirdetések

a legolcsóbb árban

felvétetnek e lap kiadóhivatalában!!

Sárga János ékszerész és órász Kolozsvárt,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelben.

Nagy raktár a legujabb- és legizlésebb ékszerekből, ezüst-nemüekből, arany- és ezüst, aczél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy új aruval becsérél.

Ékszer- és órajavítások pontosan-jótállás mellett!

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve!

438.83—100.

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.

Folies Bergé mulató az Ujvilágban.

Ma csütörtökön 1900. augusztus hó 2-ikén nagy ünnepélyes megnyitó előadás

Back és Angeli igazgatók vezetése alatt elsőrendű művészekkel.

Különösen figyelemreméltó:

Nagy hatás! Regnis Frigyes művész és hegedű komika „Asmodi”. Ördög az uton.

Lipcei Olga subrett.

Wolff Juliska színésznő.